

Dieren en gebieden

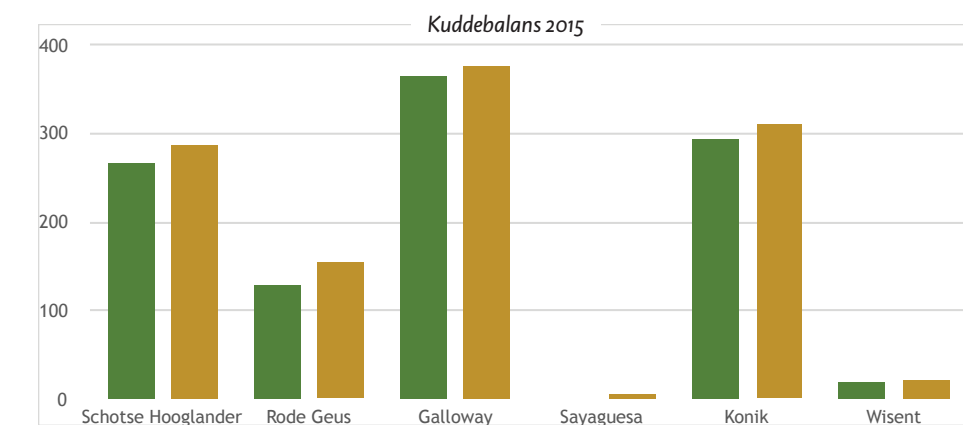
Dieren van FREE Nature waren in 2015 te vinden van het meest noordelijke tot het meest zuidelijke puntje van Nederland (resp. Schiermonnikoog en Vaals), en van de Duitse grens tot aan de Hollandse en Zeeuwse Delta (resp. Millingerwaard, Landtong Rozenburg en Oranjezon). Kortom we zijn over het gehele land zichtbaar en aanwezig. Dit met inmiddels 4 verschillende rundrassen, koniks en wisenten. Over het jaar genomen groeiden de kuddes met zo'n 8% tot een totaal van 1158 dieren op 31 december 2015.

FREE Nature droeg in 2015 bij aan de ontwikkeling van ruim 34 natuurgebieden, bij elkaar een kleine 5000 hectare. Nieuw in 2015 waren het Kanaalpark, het Geuldal in België en het toezicht op de al aanwezige kuddes in het Nationaal Park Drents Friese Wold. Gebiedsuitbreiding vond o.a. plaats in het Drielandenpark, Grensmaas, Kempen-Broek en Oranjezon. Delen van de kuddes uit het Naardermeer overwinterden o.a. op het Doldersummerveld en de Netelse heide. In het voorjaar stopte de begrazing van enkele kleine gebiedjes in het Kroondomein en eind 2015 nam FREE Nature afscheid van de Vechterweerd.

FREE Nature als organisatie

FREE Nature is een kleine stichting met in 2015 een kern van 14 medewerkers en vaste freelancers. Daaromheen is een groot netwerk van 75 vrijwilligers actief. Dit is exclusief het vaste netwerk van vrijwilligers van de Federatie Broekpolder met wie FREE Nature intensief samenwerkt.

Tijdens de jaarlijkse vrijwilligersdag op 2 juli heeft FREE Nature uitgebreid afscheid genomen van voormalig directeur Chris Braat. Na 7 jaar voor FREE Nature te hebben gewerkt heeft Chris een nieuwe uitdaging aangenomen; tegenwoordig is hij actief als beheerder Wadden voor vereniging Natuurmonumenten. We zijn Chris erg dankbaar voor alles wat hij voor FREE Nature heeft gedaan.

Start nieuwe directeur Jos Vrolijk

Na het vertrek van Chris Braat is in de periode van 1 juli t/m 31 december is het directeurschap op ad-interim basis ingevuld door Roeland Vermeulen. Per 1 januari 2016 is drs Jos Vrolijk in dienst getreden als nieuwe directeur – bestuurder bij FREE Nature. Van huis uit geograaf heeft Jos Vrolijk (56) de afgelopen 12 jaar verschillende functies vervuld bij de faculteit Digitale Media en Creatieve Industrie van de Hogeschool van Amsterdam. De laatste jaren is hij als researcher/senior lecturer verbonden aan het kenniscentrum van deze faculteit. Voor zijn start bij de Hogeschool van Amsterdam had Jos Vrolijk ruim 15 jaar eindverantwoordelijkheid voor

marketing en marktonderzoek bij verschillende mediabedrijven.

Hiernaast heeft Jos altijd een grote passie voor natuur en natuurbeleving gehad. Hij is free-lance reisleader bij SNP Naturreizen, actief als vrijwilliger in terreinbeheer bij Natuurmonumenten, doet al vele jaren veldtellingen voor SOVON vogelonderzoek en is lid van de lokale vogelwerkgroep. Naast zijn nieuwe functie bij FREE Nature blijft Jos Vrolijk nog 1 dag in de week verbonden aan de Hogeschool van Amsterdam.

Wildernisvlees

Wildernisvlees heeft in 2015 wederom een mooie groei laten zien. Als schoon en eerlijk product neemt de bekendheid van wildernisvlees nog steeds toe. Tegelijk merken we dat de logistiek hierdoor tegen enkele knelpunten aanloopt. Reden om in het najaar van 2015 de keten van wildernisvlees samen met het CAH Vilentum uit Barneveld tegen het licht te houden. Hieruit zijn enkele aandachtspunten naar voren gekomen welke we in de loop van 2016 oppakken.

Het publiek kon dit jaar weer op meerdere plekken kennis maken met het wildernisvlees. Zo was FREE Nature o.a. aanwezig op Landgoed Oostbroek in De Bilt en op Proevestein bij Slot Loevestein. Vanaf september is het wildernisvlees verkrijgbaar bij Stadsboerderij Eyghentijds in Rosmalen, vlak naast het nieuw ontwikkelde natuurgebied Kanaalpark. In het najaar stopte bezoekerscentrum Sonsbeek als afhaalpunt in Arnhem, de vaste klanten kunnen nu terecht bij de dichtbij gelegen Stadstuin Kweekland. Wijnkoperij van den Hoogen is een van de meest enthousiaste afhaalpunten op sociale media, gezien hun vele wildernisvlees tweets. Eind 2015 was wildernisvlees af te halen bij 15 verschillende afhaalpunten. Daarnaast is het vlees 3 dagen per jaar vers af te halen bij het Naardermeer.

Financiën

FREE Nature heeft in 2015 een zeer bescheiden winst gemaakt van €124,-. Een toename in opbrengsten uit kuddebeheer, zowel door nieuwe gebieden, gebiedsuitbreidingen als aanvullende opdrachten, leidden door extra werkzaamheden eveneens tot een toename in kosten. Bij nieuwe gebieden ligt dit ten dele bij investeringskosten. Het is de verwachting dat deze gebieden de komende periode iets meer winst laten zien. Opbrengsten vanuit wildernisvlees dragen in steeds grotere mate bij aan het betaalbaar houden van het beheer. Opbrengsten cursussen vallen lager uit dan begroot door een lager aantal deelnemers dan voorgaande jaren. Opbrengsten advisering vallen lager uit door het gedeeltelijk wegvallen van capaciteit op dit vlak.

Organisatiekosten en kosten kuddebeheer vallen hoger uit in lijn met hogere opbrengsten kuddebeheer. Bij organisatiekosten zit een forse toename in vervoerskosten door een tijdelijke herindeling van onze beheerders over de verschillende gebieden in het land.

Al met al ligt er een stevig fundament voor de toekomst. Veel beheeropdrachten zijn vastgelegd in langlopende contracten. Inkomsten uit advisering blijft een aandachtspunt.

Binnen de Raad van Toezicht hebben er in het jaar 2015 geen mutaties plaatsgevonden, De samenstelling van de Raad van Toezicht op 31 december 2015:

Mevr. M.A.J. van der Tas	Voorzitter	burgemeester gemeente Steenwijkerland
Dhr. J.H. Kuper	Secretaris	oud rentmeester Kroondomein Het Loo
Dhr. C.N. de Boer	Lid	oud (regio) directeur Natuurmonumenten
Dhr. W.T. van Gelder	Lid	oud commissaris v.d. Koningin Provincie Zeeland
Mevr. G.M. Leltz	Lid	sectormanager klant en natuur Dunea
Mevr. G.J. Nijland	Lid	teamleider beleid en strategie
		Vogelbescherming

Geconsolideerde Staat van baten en lasten			
	werkelijk 2015	begroot 2015	werkelijk 2014
Baten			
opbrengst (kudde) beheer	€ 549.612,-	€ 503.540,-	€ 495.183,-
opbrengst levende dieren	€ 18.885,-	€ 5.000,-	€ 13.902,-
opbrengst (wildernis) vlees	€ 244.455,-	€ 231.000,-	€ 249.715,-
opbrengst cursussen	€ 14.598,-	€ 18.850,-	€ 13.595,-
opbrengst advisering	€ 26.577,-	€ 40.000,-	€ 38.489,-
Totaal baten	€ 854.127,-	€ 798.390,-	€ 810.884,-
lasten			
organisatie kosten	€ 482.012,-	€ 476.520,-	€ 463.912,-
kosten (kudde)beheer	€ 270.055,-	€ 224.197,-	€ 222.240,-
kosten verkoop (wildernis)vlees	€ 96.560,-	€ 91.673,-	€ 109.714,-
cursuskosten	€ 5.376,-	€ 6.000,-	€ 8.321,-
Totaal lasten	€ 854.003,-	€ 798.390,-	€ 804.187,-
Resultaat	€ 124,-	€ ,,-	€ 6.697,-

Tot slot

We kijken als FREE Nature terug op een dynamisch en voor ons vaak arbeidsintensief jaar met veel ontwikkelingen en groei. In het slotwoord past daarom veel dank en waardering voor iedereen in het FREE-team die hier op zijn eigen manier aan bijgedragen heeft.

Samen hebben wij onze schouders eronder gezet en daardoor ontstaat er steeds weer mooie, nieuwe, maar ook spannende natuur. Ook 2016 lijkt nu al een heel mooi jaar te worden. Graag vertellen we u hier later meer over.

Met vriendelijke groet,

Roeland Vermeulen en Jos Vrolijk

FREE Nature
Augustuslaan 36
6642 AB Beuningen

www.freenature.nl

Jaarverslag Free Nature - 2015

FREE Nature ontwikkelt samen met opdrachtgevers en vrijwilligers gebieden waar de natuur haar gang gaat en waar mensen welkom zijn. Natuurlijke processen vormen het landschap. Grote wilde dieren zijn de ambassadeurs en vormgevers van deze gebieden.

Voor u ligt het jaarverslag 2015 van FREE Nature. Een bijzonder jaar met weer de nodige verhalen uit de natuur. Opvallend waren de vele vroeggeboren kalveren in het voorjaar van 2015. Nieuwe opdrachten in 2015 waren o.a. de start van de begrazing op Schiermonnikoog en in het Kanaalpark in Den Bosch, maar ook de nodige gebiedsuitbreidingen zoals het Zeeuwse Oranjezon en gebieden in het Drielandenpark. 2015 was ook het jaar van afscheid nemen, zo vertrok directeur Chris Braat naar Natuurmonumenten. Opvallend was dat één van de konik harem op de Landtong Rozenburg binnen een week zowel haar leidhengst als leidmerrie verloor. Eind 2015 droeg FREE Nature het beheer van de Vechterweerd, na 10 jaar over aan een beheerder in de streek.

NIEUWS UIT DE KUDDES

Natuurontwikkeling houdt zich niet aan grenzen. Al jaren wordt er gewerkt aan het grensoverschrijdende natuurgebied ‘de Grensmaas’. Eén van de hengsten in Borgharen nam dit ‘vrij’ letterlijk. Nadat hij zijn harem was verloren aan de leidhengst van een ander harem besloot hij zijn heil elders te zoeken. En waar kon hij dat beter vinden dan bij die “mooie” merries aan de overkant van de rivier, en dus besloot hij over te zwemmen. Enkele weken later zwom hij nog eens terug op zoek naar zijn oude merries, maar toen hij door had dat hier niks meer te halen viel, vertrok hij definitief naar België.

In 2015 werden er opvallend veel vroege kalveren geboren in februari en maart, terwijl normaal de meeste kalveren pas vanaf april geboren worden. Zeer waarschijnlijk heeft dit te maken met de zeer zachte winter van 2013 op 2014. Doordat in het voorjaar van 2014 het gras al vroeg begon te groeien herstelden veel koeien sneller dan normaal na de geboorte van hun kalf,

en werden eerder tochtig. Met als uiteindelijk gevolg dat veel kalveren in 2015 ruim een maand eerder geboren werden.

Waar dieren geboren worden, sterven ook dieren. Op de Landtong Rozenburg stierven binnen één week zowel de leidmerrie als de leidhengst. Om verschillende redenen heeft de beheerder beide dieren laten inslapen. De leidmerrie viel plots sterk af en na een bezoek van een dierenarts werd de diagnose oedeemvorming vastgesteld, wat duidt op een probleem met hart of darmen. De leidhengst had last van een acute vorm van hoefbevangenheid. Beide dieren liepen sinds de start van de konik begrazing op de Landtong Rozenburg. Het harem bleef achter zonder haar leiders en werd snel overgenomen door het andere aanwezige harem. Voor de dieren betekent dit dat ze opnieuw hun plekje in de sociale orde moeten vinden.

Kanaalpark Den Bosch

Schotse Hooglanders langer dan gewoon op eiland van Brieneoord

Rode Geus in het Geuldal

Vrijwilliger Dick Bos

Koniks op de Slikken van de Heen

Feestelijke opening Kanaalpark Den Bosch

Half september werd het Kanaalpark Den Bosch feestelijk geopend. Enkele weken daarvoor waren de eerste Rode geuzen gearriveerd. Het Kanaalpark is een nieuw natuurgebied langs het Maximakanaal, tussen Den Bosch en Rosmalen. De kern van het gebied is de Rosmalense Aa, die door het gebied slingert. Deze geeft het gebied een ruig en moerassig karakter. De natuur en de grazers mogen hier hun gang gaan, met een gevarieerd landschap tot gevolg. Voor mensen is er van alles te beleven in het Kanaalpark.

Grazers ruim een maand langer op eiland van Brieneoord

Midden in Rotterdam pal onder de van Brieneoordbrug ligt natuurgebied het Eiland van Brieneoord. 's Zomers graast hier een kleine kudde Schotse Hooglanders die helpt de spontane bosontwikkeling vorm te geven. 's Winters raakt het voedsel op en zouden de dieren van nature wegtrekken. Maar om de kudde nu over de Stadionweg richting het grasveld van de Kuip te laten lopen...

Normaal gesproken verblijven de dieren 's winters in een ander natuurgebied. Doordat de kudde afgelopen jaar was verjongd en door het zachte najaar van 2014 op 2015, konden de dieren hier ruim een maand langer blijven lopen dan in andere jaren, met mooie vrateffecten tot gevolg; na de eerste nachtvorst in december werd massaal

gegeten van de brandnetels, om vervolgens in januari over te stappen op het blad van de braam en enkele pollen pitrus. Toen ook deze laatste groene voedselbron op was gingen de dieren aan de takken en twijgen van o.a. vlier en werd het tijd de dieren weg te halen. Begin mei keerden ze weer terug op het eiland.

Vechterweerd overgedragen

Na ruim 10 jaar beheer en voorlichting, is eind 2015 natuurgebied Vechterweerd overgedragen. Eén van de doelen van FREE Nature is het verankeren van natuurontwikkeling in de streek. Dit doen we onder andere door samen te werken met veel lokale vrijwilligers, maar ook door het opleiden van mensen. Lokale ondernemer, veehouder en eigenaar van zorgboerderij Buitenplaats Vechterweerd, Evert Dijk zet hier het beheer vanaf 2016 voort. De laatste jaren nam Evert al steeds meer taken in het beheer over, eerst onder begeleiding van FREE Nature en straks dus zelfstandig. Met trots nemen we afscheid van dit gebied waar we de afgelopen jaren tal van leuke soorten als lage ereprijs, vlasbekje, bandheidelibel en beekrombout hebben mogen verwelkomen. Vitens bedankt voor een fijne samenwerking!

Ook het vermelden waard

Maar liefst 117 basisscholieren uit de Ooijpolder ruimden in het kader van een actie van Staatsbosbeheer zwerfvuil op onder begeleiding van FREE-beheerder Wilbert Verriet. Ook verenigde een groep van ruim 30 facebookvrienden van de facebook groep Landtong Rozenburg zich voor een tweetal vuilruimacties in maart. De Federatie Broekpolder hield een grote vuilruim actie tijdens NL doet op 20 en 21 maart. In maart verzorgde FREE Nature een cursus voor de eerstejaars studenten van de opleiding Paard&Gedrag van E-quine.com. De studenten

leren in deze opleiding van alles over paarden en hun gedrag. Eén van de thema's is natuurlijk gedrag en wie kunnen dat nu beter laten zien dan onze konikpaarden zelf. Na een ochtend theorie zijn de studenten in de middag meegenomen naar de kudde bij Slot Loevestein, om het natuurlijk gedrag in de praktijk te aanschouwen. Een leerzame ervaring voor iedere paardenliefhebber!

Toename genetische spreiding Rode Geus

De Rode Geus is één van de grote grazers van FREE Nature. Dit ras ontstond door het kruisen van het Nederlandse Brandrode en het Franse Saler rund en kreeg in 2005 zijn naam. Binnen de kuddes van FREE Nature zijn zo'n 150 dieren van dit ras te vinden. Na een evaluatie in 2012 bleek dat met name in de mannelijke lijn, de genetische spreiding erg beperkt was. Door het gericht aankopen van enkele Saler stieren, maar ook door gericht dieren tussen gebieden uit te wisselen, is nu een duidelijke toename in genetische spreiding te zien.

Ten opzichte van de Schotse Hooglanders en de Galloway is de Rode Geus beter aangepast aan ons klimaat; met name de zomervacht past beter bij onze zomers. De Rode Geus is vooral te vinden in het rivierengebied; rondom Loevestein, in de Beuningse Uiterwaard en in de Klompenwaard, maar tegenwoordig ook in Den Bosch en in het Limburgse Geuldal.

Wolf definitief in Nederland

Na jaren van praten over de wolf, liet hij zich in maart 2015 eindelijk zien. En hoe? Voor het eerst in ruim 150 jaar is er met zekerheid een wolf vastgesteld in Nederland. In 2008 heeft FREE Nature samen met partners ARK Natuurontwikkeling en de Zoogdiervereeniging, WolvenInNederland opgericht, met als doel Nederland voor te bereiden op zijn natuurlijke terugkeer. Later hebben andere partners als Natuurmonumenten, de KNJV, het IVN, IFAW, Rewilding Foundation en studio Wolverine zich bij dit initiatief aangesloten.

Gedurende enkele dagen zwierf er een wolf door o.a. Drenthe en Groningen. Opvallend was het dag actieve karakter van dit dier. DNA-onderzoek toonde later aan dat hij afkomstig was van het "Munster" roedel uit de regio Hamburg – Bremen. Dit roedel staat er inderdaad om bekend dat ze zich vaak overdag laat zien. Na enkele dagen trok het dier weer richting Duitsland.

Helaas werd deze wolf enkele weken later in Duitsland doodgereden. Het dier wordt opgezet door Naturalis en zal komend jaar op verschillende plekken in Nederland weer te zien zijn. Het is wachten op de volgende levende wolf in ons land, maar dat hij komt staat voor ons vast!

In de media

Vakpublicaties door medewerkers:

- De zin van doelloze natuur (C.Braat, Vakblad Natuur, Bos en Landschap, Januari 2015)
- Grote grazers als natuurlijk onderdeel van levensgemeenschappen, (F. Erhart, Vakblad Natuur, Bos en Landschap, November 2015)

Daarnaast werd er in 2015 regelmatig aandacht besteed aan 'onze' terreinen en dieren in onder andere De Gelderlander, het Algemeen Dagblad, bij VARA Vroege Vogels en in lokale op regionale nieuwssites.

De vrijwilliger: Dick Bos

Mag ik mij even voorstellen, mijn naam is Dick Bos, vrijwilliger bij Free Nature in de Broekpolder te Vlaardingen. Ik maak deel uit van een grote groep vrijwilligers, aangesloten bij de Federatie Broekpolder, een burger-initiatief, dat samen met de Gemeente Vlaardingen zeggenschap heeft over het natuurgebied de Broekpolder. Wat hier tot stand is gekomen, houd je bijna niet voor mogelijk. Een prachtig bos met grote open plekken en waterpartijen, een lust voor het oog, een verademing vergeleken met de stedelijke en industriële omgeving.

Een deel van dit gebied, zo'n 150 ha, de Ruigte, wordt onderhouden door een kudde Schotse Hooglanders, hier eind 2012 neergezet door Free Nature. Als ondersteuning voor de beheerder is een groep vrijwilligers aangewezen die helpt de kudde te observeren, bezoekers informatie te geven over het hoe en waarom van de kudde die hier aanwezig is en eventuele calamiteiten te melden. Deze groep, schouwers genaamd, is elke dag in kleine ploegjes in de Ruigte aanwezig. Daarnaast zijn er vrijwilligers die het omliggende raster onderhouden, zodat de dieren daarbinnen blijven en een aantal gidsen, die het publiek begeleiden en vertellen over het ontstaan en het resultaat van dit natuurgebied. Het is prachtig om te zien hoe de runderen hier hun eigen leven kunnen leiden; in familieverband leren de kleine kalfjes van de moederdieren en als vrijwilliger is het geweldig om dit alles van dichtbij (wel 25 meter afstand houden!) mee te maken. Het is altijd weer een verrassing als er een kalfje is geboren.

Omdat dit gebied zo dicht tegen de stad aan ligt, wordt het intensief gebruikt door mensen uit de wijde omgeving: er is een survival vereniging, er loopt een uitgestrekt mountainbike parcours dwars door het hele gebied, veel fietsers, wandelaars, hardlopers, hondenuitlaters en ga zo maar door. Wij als vrijwilligers zijn aanspreekpunt en doorgeefluik voor uiteenlopende zaken die zich voordoen. Maar het is zeker geen straf om dit te mogen doen. Ieder die hier voor het eerst komt is uiterst verbaasd over de schoonheid van het landschap en de kudde hooglanders steelt daarbij de show. Met hartelijke groeten,

Dick.

Stagelopen bij FREE Nature: Manon Willemstein

Om mijn opleiding Eco&Wildlife aan het MBO succesvol af te ronden moet er in het laatste jaar een afstudeeropdracht volbracht worden. Hiervoor heb ik contact opgenomen met FREE Nature met de vraag of er bij hun mogelijkheden zijn. Een van de mogelijkheden was een onderzoek naar mestkevers op de Landtong in Rozenburg. Omdat de dieren vrij zijn van medicatie en ontwormingsmiddelen, lijkt de mest ideaal voor mestkevers. De onderzoeksvraag was welke soorten mestkevers er voorkomen en in welke mate deze aanwezig zijn.

Mestkeveronderzoek

Hoewel ik geen kennis en ervaring had met deze soort, was ik meteen enthousiast. Na een intakegesprek met de beheerder, ben ik zelfstandig aan het werk gegaan. Na me eerst op internet uitgebreid te hebben verdiept in deze dieren en hun ecologische waarde, ben ik in het veld aan de slag gegaan. Gedurende vier weken heb ik drie keer per week verschillende mesthopen onderzocht. Ik heb onderscheid gemaakt in; rundermest, paardenmest en latrines. Latrines ontstaan doordat de dominante hengsten over bestaande mesthopen poepen. Hierdoor ontstaat er een steeds groter wordende mesthoop die met regelmaat van verse mest wordt voorzien. Door de constante toevloed van verse mest ontstaat er een uniek milieu. Doordat er steeds een week tussen heeft gezeten, kan er een beeld vastgesteld worden van de aanwezigheid van mestkevers gedurende één maand.

Uit mijn onderzoek blijkt dat in de latrines zowel het aantal mestkevers als het aantal verschillende soorten (5), in vergelijking met de 'normale' paarden- en rundermest, veel hoger

ligt. Ook was duidelijk dat er in de latrines over een periode van vier weken een stabiel aantal mestkevers aanwezig was. Terwijl bij zowel de paarden- als rundermest een duidelijke piek aanwezig was bij week twee en drie.

Bij de paardenmest werd er, in vergelijking met latrines, een gelijk aantal aan mestkeversoorten aangetroffen, alleen waren deze in minder grote getale aanwezig en ook voor een kortere duur. In de rundermest was de diversiteit aan mestkeversoorten per flats lager. Gemiddeld werden er twee keversoorten per flats aangetroffen, waarbij de aantallen ook lager lagen in vergelijking met het aantal kevers in de paardenmest. Ik heb met heel veel plezier onderzoek gedaan naar deze dieren. Het is heel bijzonder hoe hoog hun ecologische waarde is voor de natuur.

Daarnaast vond ik het erg leuk om met stichting Free Nature kennis te maken. Zij laat zich het beste kenmerken door een grote betrokkenheid bij de kuddes en de begraafde gebieden. Stage lopen doe je bij FREE Nature met een grote mate van eigen verantwoordelijkheid, er wordt zelfstandigheid van je verwacht maar de medewerkers staan klaar om je advies te geven als je daarom vraagt.

Vrijwilligers

Ook in 2015 werden de 14 medewerkers en free-lancers van onze stichting weer fantastisch ondersteund door een netwerk van zo'n 75 vrijwilligers. Verspreid over de verschillende gebieden zijn deze mensen georganiseerd in kleine netwerken en onmisbaar bij het toezicht en de voorlichting ter plaatse. Heel veel dank voor hun inzet is al getoond op de jaarlijkse vrijwilligersdag in juli maar is ook in dit jaarverslag op zijn plaats.

Sayaguesa runderen op Schiermonnikoog

NIEUWS UIT DE GEBIEDEN

Stoere grazer op Schiermonnikoog

Na jaren van plannen maken was het eind oktober eindelijk zover: de start van de natuurlijke begrazing op Schiermonnikoog. Een kleine kudde van 6 Sayaguesa runderen werd geïntroduceerd in de duinen. Als alles volgens plan verloopt wordt de komende jaren deze begrazing uitgebreid met een kudde exmoor-pony's en een kudde wisenten.

De dieren gaan Natuurmonumenten op Schiermonnikoog helpen om de duinen open te houden. Deze groeien de laatste jaren snel dicht met bomen en struiken waardoor het kenmerkende open duinlandschap en de bijzondere dieren en planten die zich hier thuis voelen, dreigen te verdwijnen. De Sayaguesa's lopen in eerste instantie in een gebied van zo'n honderd hectare.

De Sayaguesa is een zeldzaam Spaans runderras, zeer geschikt voor het begrazen van natuurgebieden. Ze zijn goed bestand tegen zowel koude winters als warme zomers en kunnen goed uit de voeten in ruige terreinen. Hier voeden ze zich met stugge grassen, waar veel andere runderen hun neus voor ophalen.